

**KESKUSTA
NUORET**

kohtuullisen luonnollinen

Uudistuvat kunnat

**Keskustanuorten kuntapolitiikan tavoitteet
2009-2012**

1. Uudistuvat kotikunnat

Keskustan on nostettava kunnallisvaalien jälkeen rohkeasti nuoria vaikuttaville paikoille mm. eri toimielimien puheenjohtajiksi. Keskustanuorten tavoitteena on myös, että joka kunnassa tulisi olla vähintään yksi alle 30-vuotias kunnanhallituksen jäsen. Maakunnallisissa luottamustehtävissä kuten maakuntavaltuustoissa ja hallituksissa tulee varmistaa myös nuorten edustus. Kunnan luottamustehtäviä hoitaville opiskeleville ja varusmiespalvelusta suorittaville nuorille tulee maksaa matkakorvaukset opiskelu/ varusmiespalveluspaikkakunnalta kotikuntaan.

1.1 Äänestysikäraja on 2012 kuntavaaleissa laskettava 16 vuoteen

Lähidemokratiaan osallistumisen kautta pystytään edistämään nuorten osallisuutta päätöksentekoon. Äänestysikärajan laskemisen yhteydessä tulee myös huomioida muut nuorten vaikuttamisen kanavat, joita kunnissa tulee jatkossa entistä enemmän käyttää.

1.2 Nuorten äänet kuuluville omassa kotikunnassa

Nuorisolain 8§:n mukaan nuoria on kuultava heitä koskevassa päätöksenteossa. Kuntien on huolehdittava, että nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa oman kuntansa asioihin. Nuoret voivat osallistua ja vaikuttavat kansalaisjärjestöjen ja poliittisten nuorisojärjestöjen sekä kuntien nuorisovaltuustojen tms. foorumeiden kautta. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

Vanhasen II- hallituksen Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan 2007- 2011 on kirjattu myös, että lasten ja nuorten sekä heidän edustamiensa järjestöjen kuntalaisaloitteet tulee käsitellä mahdollisimman nopeasti ja aloitteentekijöitä on informoitava aloitteen käsittelyvaiheista. Keskustanuoret muistuttavat, että kuntapäätäjät ovat suuressa roolissa nuorten vaikuttamismahdollisuuksien parantamisessa. Heillä on omissa kunnissaan mahdollisuus pitää huolta siitä, että lasten ja nuorten ääni kuuluu kunnassa ja päätöksiä tehtäessä.

1.3 Kuntien palvelutuotantoa on uudistettava eriyttämällä tilaaminen ja tuottaminen

Ihmisten aidon valinnanvaran lisääminen parantaa elämänlaatua. Valinnan mahdollisuus voi myös tuottaa säästöjä, jos palveluissa on sellainen elementti, joka kannustaa ihmisiä miettimään palvelun hintaa.. Keskustanuoret haluavat laajentaa perinteistä tilaaja-tuottaja-mallia asiakas-maksaja-tuottaja -malliksi, jossa yksilö on asiakas, kunta maksaja ja tuottaja voi olla yksityinen tai julkinen. Tärkeää on siirtää kuntalaisille mahdollisuuden päättää mistä palvelunsa hankkii niin lapsiperheiden, kuin vanhusten osalta.

1.4 Uussuomalaiset kuntalaisina

Kuntien on kohdistettava erityinen huomionsa myös uussuomalaisiin. Maahanmuuttajapolitiikan keskeisiä tavoitteita ovat riittävä koulutus ja kotouttaminen, kielen oppimisen tehostaminen ja maahanmuuton työperäisyyden lisääminen. Varsinkin uussuomalaisen vanhempien Suomen kielen oppiminen on hyvin keskeistä. Tällöin myös pystytään kodin ja koulun välistä yhteistyötä parantamaan.

Maahanmuutosta tulee ongelma sekä uussuomalaisille että yhteiskunnalla yleisemmin, jos uussuomalaisen työllisyys ja sen myötä taloudellinen tilanne sekä osallisuus eivät ole kohtuullisen korkealla tasolla. Työn lisäksi uussuomalaisilla tulee olla mahdollisuuksia yhteyksiin muihin väestöryhmiin.

KESKUSTANUORET

- Kontakteja väestöryhmien välillä on tuettava esimerkiksi järjestötyön keinoin.
- Kuntien tulee asuntopoliitikassaan välttää sitä, että eri väestöryhmät muodostaisivat omia asuinalueitaan.
- Kuntien on huolehdittava suomen ja ruotsin kielen opetuksesta uussuomalaisille.
- Uussuomalaisten lasten ja nuorten vanhemmille on tarjottava tukiopetusta sekä vertaistukiryhmiä, jolloin he voivat auttaa koulunkäymisessä lapsiaan.

1.5 Kunnat lähiruuan ostajiksi

Lähiruoalla tarkoitetaan elintarvikkeita, jotka on tuotettu ja joka kulutetaan oman kunnan, maakunnan tai talousalueen sisällä. Lähiruoaksi voidaan kutsua alle 100 kilometrin säteellä tuotettua ruokaa. Lähiruoka-ajattelu korostaa kestäviä tuotantomenetelmiä koko tuotantoketjussa. Keskustanuorten tavoitteena on, että kunnat alkavat jatkossa käyttämään entistä enemmän lähellä tuotettua ruokaa.

1.6 Kunnat Reilun Kaupan tuotteiden käyttäjiksi

Kunnat ovat suuri ostaja. Kuntien ostopäätöksillä voi vaikuttaa tuotannon ekologisuuteen tai sosiaalisiin olosuhteisiin merkittävästi. Kunnat ovat tässä suhteessa suuressa roolissa. EU direktiivin muutoksen myötä julkisia hankinnat tehdään joko kokonaistaloudellisesti edullisemman tai hinnaltaan halvimman mukaan. Kokonaistaloudellisesti edullisella tarkoitetaan sitä, että hinnan lisäksi voidaan asettaa myös laatuvaatimuksia. Joten halvinta ei ole pakko valita. Reilun kaupan ansiosta kehitysmaiden perheviljelijät pystyvät tuottamaan laadukkaita tuotteita ja vaikuttamaan omalla työllään kokonaisten yhteisöjen hyvinvointiin. Kunnille Reilun kaupan merkki tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa positiivisesti kehitysmaissa asuvien ihmisten hyvinvointiin.

1.7 Kuntayhteistyötä on lisättävä kuntien kesken

Keskustanuorten mielestä on kuntalaisten edun mukaista, että kunnat tekevät luontaista yhteistyötä keskenään. Kuntayhteistyön avulla monia palveluita kuten ympäristö, sosiaalipäivystys ja yrityspalvelut voidaan toteuttaa myös yhteistyössä kuntien kanssa.

1.8 Maakuntavaltuustot tulee tulevaisuudessa valita suorilla vaaleilla kunnallisvaalien yhteydessä

Maakuntaliittojen valtuustojen valinnassa tulee siirtyä suoraan kansanvaaliin kunnallisvaalien yhteydessä. Maakuntaliittojen aluekehitysroolin kasvaessa on tärkeää huolehtia, että myös luottamushenkilöjärjestelmää vahvistetaan ohjaamaan toimintaa. Tulevaisuudessa maakuntaliitoilla tulee olla hyvin vahva rooli alueiden kehittämisessä ja valtion keskushallinnon ohjausvaltaa kavennetaan.

2. Koulutus: Elämän eväät kotikunnasta

2.1 Laadukasta ja kattavaa peruskouluopetusta kaikille lapsille ja nuorille

Peruskouluikäisten ryhmäkokoja tulee jatkossa pienentää. Tulee taata myös, että lapsen ja nuoren koulu on riittävän lähellä kotia. Kuntien tulee myös huolehtia kaikille oppilaille ja opiskelijoille terveellinen ja turvallinen työilmapiiri. Turvallisuus lähtee koulumatkoista. Päivittäin suurin käyttäjäryhmä kevyen liikenteen

KESKUSTANUORET

väylillä kunnissa ovat koulumatkalaiset. Kunnissa tulee olla hyvin hoidetut kevyen liikenteen väylät, ajohidasteet ja kyltit koulujen läheisyydessä jolloin turvataan lapsen ja nuoren opintie. Koulujen läheisyydessä tulee olla myös alhaisemmat nopeusrajoitukset. Koulurakennuksien home, melu, kosteus- ja ilmanvaihto ongelmiin tulee puuttua ja näin antaa lapsille ja nuorille mahdollisuus terveelliseen koulutyöhön.

Kouluissa tulee olla nollatoleranssi koulukiusaamiseen. Kuntien tulee panostaa myös moniammatilliseen yhteistyöhön, jolloin lasten ja nuorten ongelmiin pystytään puuttumaan varhaisessa vaiheessa. Varsinkin tulevaisuudessa tulee koulusta löytyä lisää turvallisia aikuisia opettajan lisäksi. Näitä ovat muun muassa koulunkäyntiavustajat ja nuorisotyöntekijät. Kodin ja koulun välistä yhteistyöllä voidaan varhaisessa vaiheessa puuttua jo ongelmiin.

2.2 Lukio ja ammatillista toisen asteen koulutusta tulee kehittää kuntarakenteiden muuttuessa.

Toisen asteen opetusta tulee pystyä tarjoamaan kattavasti eri puolille suomea.

Tulee huomioida kuntaliitosten yhteydessä, että turvataan myös alueellisesti toisen asteen kouluverkosto. Kaikille nuorille tulee taata paikka peruskoulun jälkeen, joko toisen asteen koulutuksesta tai sitten oppisopimuskoulutuksella työelämään. Varsinkin nuoriin koulupudokkaisiin tulee kiinnittää kunnissa erityistä huomiota.

Toisen asteen oppilaitosten tulee lisätä yhteistyötään resurssien säästämiseksi ja ottaa laajemmin käyttöön sähköisiä opetusvälineitä laadukkaan opetuksen turvaamiseksi

16-vuotiaille juuri peruskoulunsa päättäneille nuorille tulisi mahdollistaa opiskelu kohtuullisen etäisyyden päässä kotoaan. Maakunnallisesti tulee huolehtia, että kaikkialta löytyy kattavaa ja monipuolista opetusta nuorille aikuisille. Lukioden ja ammattikoulujen yhteistyötä tarvitaan mielekkään kohdentamisen vuoksi ja kurssitarjonnan takaamiseksi. Verkko- ja videoneuvotteluopetus opettavat samalla taitoja, joita yhteiskunnassa tarvitaan.

2.3 Kuntien panostettava oppilashuoltoon

Jatkossa kuntien tulee panostaa terveydenhuoltoon niin peruskouluikäisten, toisen asteen kuin ammattikorkeakouluopiskelijoiden kohdalla. Varsin huolestuttavaa on, että koululääkäreitä ei enää ole monessakaan kunnassa. Oppilashuollossa on tällä hetkellä hyvin suuria kuntakohtaisia eroja. Suurin osa kunnista rikkoo myös tällä hetkellä yleisiä suosituksia oppilashuollossa. Kuntien oppilashuollon pitää olla suositusten mukaisella tasolla. Ehkäisevää työtä ovat vuosittaiset oppilaiden terveystarkastukset.

2.4 Jokaisessa maakunnassa tulee olla ammattikorkeakouluopetusta

Keskustalaisen aattemme yksi kivijalka on aluepolitiikassa. Aluepoliittisesti on hyvin tärkeää, että jokaisesta maakunnasta löytyy ammattikorkeakouluopetusta. Ammattikorkeakouluille pitää asettaa tavoitteet opetuksen laadun parantamisessa ja työelämätarpeiden sisällöllisessä vastaavuudessa sekä kehittää selkeät mittarit, joilla tuloksia arvioidaan kuten työllistyminen opiskeluiden jälkeen koulutusta vastaaviin tehtäviin.

KESKUSTANUORET

Keskustanuorten näkemyksen mukaan korkeakoulujen rahoitusta tulee kehittää laatu ja työllisyys mittareita hyväksi käyttäen. Tämä kannustaisi oppilaitokset kehittämään toimintaansa ja strategista yhteistyötään. Tällöin myös koulutusmääriä jouduttaisiin arvioimaan kriittisesti erityisesti liiketalouden ja tekniikan aloilla.

Yhteistyötä ammattikorkeakoulujen ja kuntien välillä tulee jatkossa lisätä. Opiskelevat nuoret tarvitsevat työharjoittelupaikkoja ja kunnat tarvitsevat taas tekijöitä. Tällöin harjoittelusta hyötyvät kummatkin ja tämän kautta voi syntyä uusia työpaikkoja.

2.5 Koulujen voitava opettaa venäjän kieltä ruotsin kielen rinnalla

Joillekin kunnille tulee antaa mahdollisuus venäjän kielen opetukseen ruotsin kielen rinnalla. Luontaisinta venäjän kielen opiskelu on Itä-Suomen kunnissa, jotka ovat rajan lähellä. Myös ruotsin kielen asema opetuksessa on turvattava.

Halukkaille kunnille on saatava Venäjän kielen opetukseen erityistä tukea. Tuntikehys- ja muilla säädöksillä tulee tukea venäjän kielen opetusta.

2.6 Jokaiseen kouluun oppilaskuntatoimintaa ja poliittiset nuorisjärjestöt kouluihin

Tasa-arvo ja sivistys tarkoittavat myös jokaisen ulottuvilla olevan poliittisen ja muun yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuutta. Poliittikka tarkoittaa yhteisön jäsenten elämänsuunnitelmien edistämistä. Jos kansallinen demokratia on konkreettisesti ottaen kansalaisista kaukana, pienemmillä yhteisöillä voi olla mahdollisuuksia edesauttaa ihmisten tavoitteita. Yhteisö tuo yksilölle mahdollisuuden yhteistoiminnan etuihin sekä laajempiin kontaktiverkkoihin. Samaan aikaan, kun on selvää, että yhteisöt ja verkostot ovat tärkeitä, koulutusjärjestelmämme ei toimi riittävästi asiassa. Koulujen oppilaskuntatoiminnassa tulee olla joka luokka-asteelta edustus eka-luokkaisista alkaen. Koulujen kansalaisjärjestöyhteistyöhön tulee ottaa mukaan myös poliittiset toimijat tasapuolisesti.

3. Hyvinvointia luovat ja huolehtivat peruspalvelut

3.1 Jokaisen kunnan tulee tarjota päivähoido, perusterveydenhuolto, vammaisten ja vanhustenhoivapalvelut lähipalveluna

Kunta- ja palvelurakenne uudistuksen yhteydessä uudistetaan palveluiden tuottaminen vastaamaan kuntalaisten tarpeita ja tehostamaan palveluiden tuottamisen kustannusrakennetta. Peruspalveluista päivähoido, perusterveydenhuolto, vammaisten ja vanhustenhoivapalvelut tulee jatkossakin tuottaa kuntalaisia lähellä. Lähipalvelu tarkoittaa mahdollisuutta päästä palvelun piiriin omassa kunnassa kohtuullisessa ajassa.

3.2 Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista tulee huolehtia

Tällä hetkellä lapsiperheiden palvelut on jaettu liian moneen osaan ja liian monelle toimijalle. Palvelujen tulisi löytyä saman katon alta. eri toimintojen ja kunnallisen sosiaali-, koulu- ja mm. nuorisotoimen välisiä yhteyksiä pitää parantaa. Perheet tarvitsevat entistä enemmän tukea vanhemmuuteen. Olisi hyvä, jos lapsiperheiden palvelut kohtaisivat kaikki lapsiperheet. Nykyisin perheet asuvat lähiverkostoistaan entistä kauempana ja turvaverkot ovat heikompia kuin aiemmin.

KESKUSTANUORET

Kuntien tulee jatkossa myös panostaa monipuoliseen päivähoitotarjontaan. Perheiden tulee saada valita heille sopivin hoitomuoto. Kunnissa tulee olla myös perheille perhepäivähoitoon tai pienryhmämahdollisuutta. Myös joustavaan kuntarajat ylittävään päivähoitoon tulee olla perheillä mahdollisuus. Lapsiperheiden mahdollisuus kodinhoitajan apuun poikkeustilanteissa tulee taata palvelusetelimallilla. Ennaltaehkäisevänä hoitona kodinhoitajan apu on yhteiskunnalle lopulta edullisinta.

Havaittavissa on myös, että vanhemmilla on entistä enemmän mielenterveys- ja päihdeongelmia. Perheiden ja vanhempien on saatava kokonaisvaltaista tukea eri tilanteissaan. Maassamme on ennätysmäärä lapsia sijoitettuna kodin ulkopuolelle ja laitoksiin. Ennaltaehkäisevään työhön, varsinkin lasten ja nuorten kohdalla tulee panostaa entistä enemmän. Kokonaisvaltaisen tuen ja viranomaisyhteistyön kautta voidaan myös ehkäistä perheväkivaltaa, joka on yksi keskeisimmistä perheiden arkiturvallisuutta uhkaavista tekijöistä. Mielenterveyshoidon saatavuus, etenkin lasten ja nuorten kohdalla, on turvattava varhaisessa vaiheessa.

3.3 Kuntalaisille mahdollisuus päättää palveluidensa hankkimisista

Sosiaali- ja terveystaloudissa päävastuu hoidon järjestämisestä on jatkossakin pidettävä julkisella puolella. Yksityisiä ja julkisia tuottajia on voitava käyttää kulloinkin taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Yksityiset tuottajat kykenevät usein julkista pienempiin kustannuksiin operaatiota kohden, joten julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyöhön pitää kiinnittää huomiota. Palveluiden käyttöä tulee ohjata voimakkaammin yksilön vapaan valinnan suuntaan. Kuntien tulee tarjota kuntalaisilleen mahdollisuus palvelusetelin käyttämiseen mm. erilaisten hoiva-, hoito- ja asumispalveluiden ostamiseen julkisilta tai yksityisiltä palveluntarjoajilta niin, että palvelunkäyttäjä valitsee palvelun tuottajan. Yksilön mahdollisuuksia valita palvelun tarjoaja kuntarajasta riippumatta parannetaan samalla.

3.4 Terve kuntalainen

On tärkeää, että terveyttä edistetään kansalaisjärjestöjen toiminnan kautta, erityisesti liikunnan edistämällä sekä kuntien ja järjestökentän yhteistyöllä. Keskustanuoret edellyttävät, että liikunnan edistämiseen on panostettava entistä enemmän voimavaroja. Kuntien tulee rohkaista, että kaikkialla heidän toiminnoissa näkyy terveyttä edistävä liikunta. Lapsille tulee antaa liikunnan perustaidot jo päivähoitossa. Kouluissa liikuntatuntien lisäksi tulee järjestää virikkeellisiä liikuntatuokioita koulupäivän aikana sekä kasvattaa koululaisia ymmärtämään arkiliikunnan merkitys. Kunta työnantajana on myös suuressa roolissa työntekijöidensä työssä jaksamisessa. Työntekijöitä tulee ohjata liikkumaan niin työpäivän aikana, kun kannustaen palveluseteleillä käyttämään liikuntapalveluita. Tulee huolehtia myös ikäihmisten liikuntatarpeista. Kunnissa tulee ottaa käyttöön, että ikäihmisiä liikutetaan päivittäin.

4. Ympäristö ja liikenne: Julkisilla perille mieli virkeänä

Keskustanuorten luontosuhteen perustana on ymmärrys siitä, että ihminen voi hyvin, jos luonto voi hyvin. Yhteiskuntavastuun periaatteisiin kuuluu, että myös ympäristönäkökohdat otetaan huomioon päätöksenteossa. Jotta ihmistä säilyttävä ekosysteemi pysyisi tulevaisuudessa toimivana, on päätöksenteon lähtökohtana oltava yhteiskuntavastuun kaikkien elementtien toteutuminen. Kuntien on kannettava vastuunsa ja velvollisuutensa ympäristöstä ja kehitettävä kaikkea toimintaansa ympäristöystävällisemmäksi. Jokaisessa suomalaisessa kunnassa tulee laatia ympäristöohjelma. Ilmastonmuutoksen hillitsemisessä on kaikkien kannettava vastuunsa. Kuntalaisia tulee rohkaista liikkumaan jalan ja pyörällä. Auton voi jättää lyhyillä matkoilla kotiin ja siirtyä käyttämään julkista liikennettä.

KESKUSTANUORET

4.1 Julkista liikennettä tulee kehittää

Alueellisesti haastavinta on saada sujuva julkinen liikenne pienille paikkakunnille. Yhteistä tahtoa tulee löytyä niin kuntalaisilta, kunnilta kuin liikennöitsijöiltä. Myös pääkaupunkiseudulla tulee kehittää julkisen liikenteen palveluita. Tähän tarvitaan monipuolisempia ja kattavampia liikennereittejä. Kaupungeissa uusien asuinalueiden kaavoituksella voidaan myös vaikuttaa siihen, että kuntalaiset siirtyvät käyttämään julkista liikennettä. Varsinkin lippujen hintaa tulee laskea, jolloin käyttäjäryhmät kasvavat.

4.2 Kevyen liikenteen väyliä kehitettävä ja niiden määrä kaksinkertaistettava

Kevyen liikenteen väylillä on suuri merkitys ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Kevyen liikenteen väyliä käyttävät kaikki kuntalaiset niin lapsesta vanhuksiin. Voidaan sanoa, että kevyen liikenteen väylät ovat suosituin urheilupaikka. Kunnissa tuleekin huomioida, että kevyen liikenteen väylät ovat myös turvallisia kävelijöille ja pyöräilijöille. Pelkästään kevyen liikenteen väylien määrän lisäksi on huomioitava niiden kunto, talvihoito, valaistus, turvallisuus ja verkkojen yhdistävyys. Opiskelijat ovat kansanterveyden sekä kansantalouden kannalta merkittävä kevyen liikenteen käyttäjäryhmä. Koulujen, asuinalueiden ja keskustojen välisen kevyen liikenteen väylien verkoston jatkuvuus ja toimivuus ovat erittäin tärkeitä. Niin yliopistot, ammattikorkeakoulut kun toisen asteen oppilaitokset synnyttävät paljon polkupyöräliikennettä.

Jatkossa tulee edistää kevyen liikenteen väylien käyttöä turvallisina, esteettöminä ja houkuttelevina lähiliikuntapaikkoina sekä liikuntapaikkoihin johtavina reitteinä.

4.3 Kunnat vihreän sähkön käyttäjiksi

Kunnat ovat avainasemassa näyttäessään esimerkkiä siirtyessään Vihreän Sähkön käyttäjiksi. Vihreällä sähköllä tarkoitetaan uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä. Vihreän sähkön tuotanto on ennen kaikkea kestävä, riskitöntä ja ympäristön kannalta vähiten haitallista. Sen merkittävimpana etuna on ympäristöystävällisyys.

4.4 Kuntien kuljetuksissa on oltava alkolukko

Kunnat kuljetuspalveluiden tilaajina voivat asettaa ehdoksi sopimukselle, että autoista löytyy alkolukko, johon kuljettajan tulee puhaltaa ennen matkaan lähdettäessä. Näin ollen turvataan, että kunnan kuljetuspalveluiden kuskit eivät pysty kuljettamaan humaltuneena niin koululaisia, vammaisia kuin vanhuksia.

5. Oma koti kullan kallis: Laadukasta asumista ja koteja kaikille

Jokaisella tulee olla koti. Asunnottomuuteen pitää vastata järjestämällä runsaasti erilaisia asumisratkaisuja sekä pitämällä yllä tiivistä yhteistyötä viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Vajaakuntoisten työllistämisen ja sosiaalisten yritysten kautta myös asunnottomana olleet pääsevät paremmin kiinni yhteiskuntaan. Asuntojen hinnat ja saatavuus eivät saa estää yhteiskunnan kehitystä tai vaikeuttaa työvoiman saantia kasvukeskuksissa, vaan tontti- ja asuntotarjonnassa on pidettävä huolta. Samoin huomioidaan kasvavan vanhusväestön tarpeet elämänlaatua parantaen sekä kotona pitkään asumista mahdollistaen.

5.1 Opiskelijat tarvitsevat edullisen asunnon opiskelijapaikkakunnalleen

Opiskelijat tarvitsevat kodin opiskellessaan. Varsinkin pääkaupunkiseuduilla ja suurissa

KESKUSTANUORET

opiskelupaikkakunnissa asuntojen vuokrahinnat ovat todella korkeita ja asuntoja on vaikea saada opiskelujen alkuvaiheessa. Kuntien tulee yhteistyössä oppilaitoksien ja muiden toimijoiden kanssa panostaa siihen, että alueelta löytyy edullisia asuntoja nuorille.

5.2 Kuntien tulee kehittää kaavoituskäytäntöään

Kuntien tulee kehittää kaavoituskäytäntöään niin, että kohtuuhintaisia tontteja on tarjolla niin omakotirakentajille kuin rakennusyhtiöillekin. Kunnassa tulee myös kaavoittaa alueita haja-asutus alueille. Varsinkin uusia asuinalueita kaavoitettaessa tulee ottaa huomioon kaikki käyttäjäryhmät ja kuulla heidän mielipiteensä. Lähivaikuttaminen oman asuinalueensa asioihin niin uudisasuinalueilla kuin muualla tulee näkyä myös kunnan päätöksenteossa. Kunnan tulee olla aktiivisessa vuoropuhelussa kuntalaisten kanssa kaavoituksesta ja asumiseen liittyvissä kysymyksissä. Kaavoituksella kiinnitetään entistä enemmän huomioita siihen, miten asuntoalueiden ja liikepaikkojen kaavoituksella voidaan vähentää yksityisautoiluja. Samalla tulee huolehtia erityisesti siitä, että kansalaiset voivat valita itselleen sopivan asuinalueen ja asumismuodon.

6. Työtä, toimeentuloa ja yrityksiä

6.1 Kuntien on oltava aktiivisia elinkeinopoliittisia toimijoita

Kuntien ja seutukuntien tulee olla jatkossa aktiivisia elinkeinopoliittisia toimijoita, jotka luovat edellytykset yrittäjyydelle sekä uusien yritysten syntymiselle. Keskustanuoret kuitenkin muistuttavat, että kuntien ei tule olla yritysten riskirahoittajia.

Kuntien elinkeinostrategiaa tulee toteuttaa laajan yhteistyöverkoston voimin. Verkosto tulee koostua yrityksistä, elinkeinotoimijoista, rahoittajista ja koulutusorganisaatioista sekä niiden kaikkien valtakunnallisista ja kansainvälisistä yhteistyökumppaneista.

6.2 Elinkeinoelämän lupa- ja tukiasioissa palvelut on saatava yhdeltä luukulta

Monien eri alueellisten hallintojen sijasta elinkeino- ja muun politiikan toimivuuden vuoksi on syytä etsiä malleja, joissa alueellisia tehtäviä hoitaa yksi maakunnallinen taho, jonka toiminta on selkeästi näkyvää maakunnan väestön kannalta ja jolle valitaan johto suoralla vaalilla. Lisäksi alueiden kehittämisessä toimivaltaa pitää siirtää selvästi alueille itselleen nykyisen sekavan hallinnon vähentämiseksi. Aluekehittämisen ja maaseudun kehittämisen näkökulmaa pitää yhdistää useisiin politiikan sektoreihin ja valtion työpaikkojen alueellistamiseen.

Yritysten tulee saada palvelut keskitetystä yhden luukun periaatteella. Ei ole kohtuullista, että yrittäjä joutuu etsimällä etsimään monelta osin päällekkäisiä palveluita tuottavien sirpaloituneiden organisaatioiden toimintakentästä apua tai tukea toiminnalleen.

KESKUSTANUORET